

КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

СХВАЛЕНО

вченою радою КНЗ «ЧОПОПП
Черкаської обласної ради»
протокол №3 від 31 серпня 2022 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом КНЗ «ЧОПОПП
Черкаської обласної ради»
№77 від 21 вересня 2022 року

ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ ДЛЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ

(тематичний курс підвищення кваліфікації за вибором
педагогічних працівників)

**Розробник: Андрющенко Тетяна
Костянтинівна**, завідувач кафедри
дошкільної освіти та професійного
розвитку педагогів КНЗ «Черкаський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних працівників
Черкаської обласної ради», доктор
педагогічних наук, професор

**Експерт: Назаренко Галина
Анатоліївна**, професор кафедри
дошкільної освіти та професійного
розвитку педагогів комунального
навчального закладу «Черкаський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних працівників
Черкаської обласної ради», доктор
педагогічних наук, професор

Пояснювальна записка

Актуальність курсу «Дизайн-мислення для освітніх інновацій» зумовлена тим, що стрімкі зміни, які відбуваються нині у світовій економіці, науці, техніці та технологіях, ставлять перед сучасною освітою важливі й складні завдання: навчити особистість жити та ефективно діяти в умовах змінних координат, спрямовувати свої зусилля на постійне самовдосконалення, стимулювати пошук оптимальної траєкторії власного саморозвитку та професійного вдосконалення, здійснювати інноваційну діяльність в умовах динамічного розвитку суспільства.

Тільки інноваційна за своєю сутністю освіта може виховати людину, яка живе за сучасними інноваційними законами глобалізації, є всебічно розвинутою, самостійною, самодостатньою особистістю, яка керується в житті власними знаннями і переконаннями. На це й спрямовує педагогів Концепція «Нової української школи». Однією з рис випускника за концепцією Нової української школи передбачається така: «Інноватор», здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися впродовж життя.

Мета курсу:

- розвивати інноваційне мислення педагогів;
- сформувати вміння використовувати технологію «Дизайн-мислення» для створення інновацій, яка ґрунтується не критичному аналізі, а на творчому підході;
- удосконалити вміння використовувати інструменти, за допомогою яких можна навчити людину мислити інноваційно, бачити приховані можливості.

Завдання курсу:

Систематизувати знання щодо:

- сутності і структури технології «Дизайн-мислення»;
- інструментарію дизайн-мислення.

Сформувати вміння:

- керуватися ключовими питаннями технології «Дизайн-мислення» у професійній діяльності;
- активізувати учнів до роботи на всіх етапах технології «Дизайн-мислення».

Розвинути установки до:

- формування способу мислення, спрямованого на зростання;
- проведення інноваційної діяльності, орієнтованої на людину.

Очікувані результати:

- знання сутності і структури технології «дизайн-мислення»;

- розуміння необхідності формування способу мислення, спрямованого на зростання;
- вміння ефективно використовувати в освітньому процесі інструментарій технологій «дизайн-мислення»;
- готовність до ефективного використання в практичній діяльності технології «дизайн-мислення»;
- здатність до самостійного планування вирішення проблем за технологією «дизайн-мислення».

Навчальні заняття за Програмою проходять у дистанційній формі.

Навчально-методичне забезпечення курсу представлено матеріалами для роботи здобувачів освіти під час навчання (анкети, міні-лекції, практичні завдання, презентації, QR-коди, комплекс вправ, роздатковий і демонстраційний матеріал, завдання для міні-досліджень, список рекомендованої літератури).

Профіль програми тематичного курсу «Дизайн-мислення для освітніх інновацій»		
Обсяг навчального навантаження	0,27 кредиту ЄКТС (8 академічних годин)	
Заклад освіти	Комунальний навчальний заклад «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»	
Рівень програми	Підвищення кваліфікації керівних кадрів та педагогічних працівників закладів дошкільної та загальної середньої освіти	
А	Мета програми	
	Ознайомити слухачів курсу з технологією «Дизайн-мислення», успішною для створення інновацій, яка ґрунтується не критичному аналізі, а на творчому підході; презентувати інструменти, за допомогою яких можна навчити людину мислити інноваційно, бачити приховані можливості	
В	Характеристика програми	
1.	<i>Функціональна спрямованість</i>	Удосконалення професійної компетентності керівних кадрів та педагогічних працівників закладів дошкільної та загальної середньої освіти щодо використання технології «Дизайн-мислення» для створення інновацій; застосування в освітньому процесі інструментів, за допомогою яких можна навчити людину мислити інноваційно, бачити приховані можливості
2.	<i>Фокус програми</i>	Акцент програми робиться на: – презентацію педагогам технології «Дизайн-мислення»; – розкриття сутності поняття «Дизайн-мислення» як процесу, завжди орієнтованого на створення кращого майбутнього і пошук нових рішень для комплексних проблем в самих різних галузях; – аналіз структури технології «Дизайн-мислення»: основні етапи, ключові питання «Дизайн-мислення»; – самостійне проектування шляхів вирішення професійних проблем засобами технології «Дизайн-мислення»

3.	<i>Орієнтація програми</i>	Програма орієнтована на розвиток й удосконалення інноваційної складової професійної компетентності керівних кадрів та педагогічних працівників закладів дошкільної та загальної середньої освіти, розвиток мислення, орієнтованого на навчання; мотивацію на роботу з урахуванням різних точок зору; використання у школах завдань, які передбачають дизайн-мислення і можуть розглядатися як засіб стимулювання інновацій, що виходить за рамки сучасних навичок спілкування, креативності та комп'ютерної грамотності, що охоплює громадянську грамотність, вміння співпереживати, повагу до культури і традицій інших народів і прийняття ризиків
4.	<i>Особливості та відмінності</i>	Навчання є доступним для проходження в дистанційному режимі при опосередкованому керівництві викладача. На курсі значна частина часу відводиться розробці стратегій вирішення актуальних проблем сучасної освіти, моделюванню навчальних завдань для формування в учнів відкритості новому досвіду, розширення репертуару дій в різних життєвих ситуаціях, уміння створювати продукт через емпатію до майбутнього користувача. Програма курсу складається з 1 (одного) навчального модулю тривалістю 8 академічних годин (0,27 кредиту ЄКТС). Навчальний модуль містить 3 теми навчальних занять, які проводяться в онлайн-режимі або очному форматі та мають практичне спрямування. Проходження навчання завершується тестуванням, за результатами якого видається сертифікат відповідного зразка
5.	<i>Цільова група</i>	Керівні кадри та педагогічні працівники закладів дошкільної та загальної середньої освіти
С	Професійні вимоги та продовження навчання	
1.	<i>Професійні вимоги (компетенції)</i>	Визначає посадова інструкція
2.	<i>Продовження навчання</i>	Програма курсу передбачає можливість подальшого розширення та поглиблення професійних знань, умінь, навичок для розробки та впровадження інновацій у керівних кадрів та педагогічних працівників закладів дошкільної та загальної середньої освіти з використанням технології «Дизайн-мислення» у системі неформальної та інформальної освіти
D	Стиль та методика навчання	
1.	<i>Підходи до викладання та навчання</i>	Оновлення і поповнення професійних знань відбувається у процесі їх практичного застосування. Навчання проходить у дистанційному режимі: онлайн-лекції і відео-лекції, практичні завдання на вирішення педагогічних ситуацій із впровадженням технології «Дизайн-мислення», активні посилення на інформаційні й літературні джерела, QR-коди, корисні матеріали для скачування, презентації, алгоритми дій, методичні рекомендації, поради
2.	<i>Система оцінювання</i>	Оцінювання результатів навчання за Програмою тренінгу «Дизайн-мислення для освітніх інновацій» здійснюється за шкалою «зараховано/не зараховано» на підставі перевірки результатів підсумкового комплексного тестування здобувачів освіти

Е	Програмні компетентності	
1.	<i>Загальні</i>	Здатність до – навчання та самонавчання; – критичності та самокритичності; – до планування та розподілу часу; – дій на підставі етичних суджень; – генерування нових ідей (креативності); – виявлення і вирішення проблем; – застосування знань на практиці; – прийняття обґрунтованих рішень; – взаємодії з іншими людьми в конструктивному ключі, навіть при вирішенні складних питань; – оцінювання і підтримки якості роботи; – використання інформаційних та комунікаційних технологій
2.	<i>Фахові (предметно-орієнтовані)</i>	– проявляти поінформованість щодо основних засад функціонування сучасної освіти, її нормативно-правове забезпечення, сучасних освітніх технологій; – здатність моделювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, включаючи технологію «Дизайн-мислення»; – спроможність створювати умови для фізичного, емоційного, пізнавального й особистісного розвитку дитини, стимулювання її готовності до взаємодії з довколишнім світом; – уміння забезпечувати інноваційне освітнє середовище в закладах загальної середньої освіти для забезпечення індивідуальної траєкторії розвитку дитини. – формувати уміння використовувати інструментарій технології «Дизайн-мислення»
F	Зміст та навчальні елементи Програми	
	Специфічні особливості інноваційного навчання. Підготовка мозку до інновацій. Сутність поняття «Дизайн-мислення». Дизайн-мислення в освіті. Потенційні проблеми «Дизайн-мислення». Структура технології «Дизайн-мислення». Вправи на креативність. «Ключові питання «Дизайн-мислення». «Педагогічний стартап». Етапи технології «Дизайн-мислення». Дослідження проблеми за технологією «Дизайн-мислення».	
G	Програмні результати навчання	
	– знання сутності і структури технології «дизайн-мислення»; – розуміння необхідності формування способу мислення, спрямованого на зростання; – вміння ефективно використовувати в освітньому процесі інструментарій технологій «дизайн-мислення»; – готовність до ефективного використання в практичній діяльності технології «дизайн-мислення»; – здатність до самостійного планування вирішення проблем за технологією «дизайн-мислення»; – спроможність моделювати освітній процес з урахуванням технології «Дизайн-мислення»	

**Навчально-тематичний план програми тематичного курсу
«Дизайн-мислення для освітніх інновацій»
8 годин (0,27 кредиту ЄКТС)
(дистанційна форма навчання: 8 годин – онлайн)**

Назва модуля і тем	Кількість годин			
	Всього	Онлайн		
		лекція	практикум	форум
Модуль. Теоретико-методичні засади технології «Дизайн-мислення»				
Сутність поняття «Дизайн-мислення». Дизайн-мислення в освіті. Потенційні проблеми «Дизайн-мислення».	1	1		
Сутність і структура технології «Дизайн-мислення». «Ключові питання «Дизайн-мислення». Етапи технології «Дизайн-мислення».	2	1	1	
Дослідження проблеми за технологією «Дизайн-мислення».	3		3	
Тест	1		1	
Рефлексія. Особливості реалізації технології «Дизайн-мислення» в освітньому процесі.	1			1
Всього:	8	2	5	1

**Навчально-тематичний план програми тематичного курсу
«Дизайн-мислення для освітніх інновацій»
8 годин (0,27 кредиту ЄКТС)
(дистанційна форма навчання: 8 годин – очно)**

Назва модуля і тем	Кількість годин			
	Всього	лекція	практикум	форум
Модуль. Теоретико-методичні засади технології «Дизайн-мислення»				
Сутність поняття «Дизайн-мислення». Дизайн-мислення в освіті. Потенційні проблеми «Дизайн-мислення».	1	1		
Сутність і структура технології «Дизайн-мислення». «Ключові питання «Дизайн-мислення». Етапи технології «Дизайн-мислення».	2	1	1	
Дослідження проблеми за технологією «Дизайн-мислення».	3		3	
Тест	1		1	
Рефлексія. Особливості реалізації технології «Дизайн-мислення» в освітньому процесі.	1			1
Всього:	8	2	5	1

Список рекомендованих джерел

1. Василенко І. Ю. Тренінг розвитку творчого мислення. *Обдарована дитина*. 2004. № 5. С. 52–55.
2. Вовняко Т. С. Розвиток творчих здібностей. Заняття з елементами тренінгу з підлітками. *Психолог*. 2015. № 9–10. С. 27–28.
3. Діброва А. Розвиток креативності на різних етапах навчання. *Психолог*. 2015. № 7–8. С. 4–11.
4. Думанська Г. Як чудово мислити. Заняття з елементами тренінгу для учнів 4-х класів. *Психолог*. 2015. № 3. с. 14–15.
5. Зайченко О. Творчі здібності молодших школярів. Розвивальні заняття. *Психолог*. 2014. № 20. С. 12–20.
6. Калошин В.Ф. До навчання творчого мислення. *Управління школою : основа професійного зростання*. 2015. № 19–21. С. 68–73.
7. Розвиток творчої обдарованості дітей шкільного віку. *Шкільний психолог*. 2001. № 11. С. 7.
8. Смеречинська Л. Розвиток креативних здібностей педагогів : психолого-педагогічний тренінг. *Психолог дошкілля*. 2011. № 5.
9. Хіміч О. П. Розвиток творчих здібностей особистості. *Педагогічна майстерня*. 2015. № 2. С. 43–47.
10. Як підвищити креативність? Тренінг, спрямований на формування креативності. *Шкільний світ*. 2007. № 23–24. С. 19–35.
11. Яковлева Є.Л. Розвиток творчого потенціалу особистості школяра. *Питання психології*. 1996. № 3. С. 28.
12. Яковлева Є.Л. Емоційні механізми особистісного і творчого розвитку. *Питання психології*. 1997. № 4. С. 20.